

СТАНОВИЩЕ

От: проф. д.ик.н. Виржиния Желязкова
от Институт за икономически изследвания при БАН и ВУЗФ – София

Относно:

дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление (Индустрия)“ в УНСС

Научна специалност: Икономика и управление (Индустрия)

Автор на дисертационния труд:

Евелина Бойкова Ван Менсел

Тема на дисертационния труд:

„Изграждане на рамка за подкрепа на социалните предприемачи от университетите“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1334 30.04.2025 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът Евелина Ван Менсел се е обучавала в редовна форма по докторската програма към катедра „Индустриален бизнес“ при Бизнес факултет на УНСС в периода 2020–2025 г., съгласно Заповед на Заместник-ректора по НИД на УНСС. Дисертантът има значителен професионален и академичен опит в областта на маркетинга и социалното предприемачество, с активна преподавателска дейност в Американския университет в България и други институции.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд на Евелина Ван Менсел на тема „Изграждане на рамка за подкрепа на социалните предприемачи от университетите“ представлява самостоятелно, задълбочено и оригинално научно изследване, посветено на една изключително актуална и до момента слабо разработена тема в българската и европейската икономическа литература. Тематиката попада в пресечната точка

между социалното предприемачество, третата мисия на университетите и иновационните екосистеми, като интегрира концепции от теорията на предприемачеството, устойчивото развитие, висшето образование и институционалната икономика.

Авторката обосновава необходимостта от целенасочена и структурирана подкрепа от страна на университетите към социалните предприемачи, като формулира ясна изследователска теза: че университетите притежават уникален потенциал да съчетават образователни, изследователски и свързващи функции, които могат да бъдат систематизирани в цялостна рамка за подкрепа на социалните иновации. На базата на изчерпателен литературен обзор и задълбочен емпиричен анализ, дисертацията постига амбициозната си цел – да изгради концептуална и приложима рамка, основана на модели за устойчивост, вдъхновение, легитимност, знания и финансиране (SKILL модел), валидирана чрез данни от над 15 държави.

Дисертацията е ясно структурирана в четири основни глави, включващи: теоретичен анализ на социалната икономика и социалното предприемачество, разработване на методологията и модела SKILL, провеждане на три различни емпирични изследвания (качествено, количествено и вторично), както и интегриране на резултатите в пълна рамка за университетска подкрепа. В заключението авторката предлага и пътна карта за прилагане на модела, както и конкретни препоръки към университетите и законодателните органи. Използваната научна литература обхваща 490 източника, като впечатление прави високият дял на публикации на английски език от реферирани списания.

Целта на дисертацията е ясно формулирана: да се създаде, тества и предложи рамка за университетска подкрепа на социалните предприемачи, чрез интегриране на вътрешни ресурси и външно ангажиране. Задачите са последователно разписани, логично свързани с целта и обекта на изследването. Обектът са социалните предприемачи, а предметът – механизмите за тяхната подкрепа от страна на университетите. Авторката ясно диференцира социалните предприемачи от други близки категории (НПО, академични предприемачи, КСО), като така постига необходимата аналитична прецизност.

Дисертационният труд се отличава с добре подбрана и методологически обоснована комбинация от подходи: систематичен и библиометричен анализ, дълбочинни интервюта и фокус групи с представители на четири университета в България, анкетиране на студенти, както и вторичен анализ на анкети със социални предприемачи в Латинска Америка и Европа. Това позволява на авторката да съчетае локален и международен контекст, да идентифицира добри практики и да изведе устойчиви изводи с висока степен на обобщаемост. Дисертацията използва съвременен теоретичен апарат – теория на ефектуацията, теория за динамичните

способности и обучение чрез преживяване – с цел валидиране на предложената рамка.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Дисертационният труд демонстрира висока степен на оригиналност и методологическа зрялост. Основните резултати включват:

- разработване и апробация на модела SKILL, състоящ се от пет взаимосвързани компонента: устойчивост, знания, вдъхновение, легитимност и финансиране;
- създаване на концептуална рамка, която интегрира образователни, ресурсни и партньорски аспекти на университетската подкрепа;
- изпълнение на три допълващи се емпирични изследвания – систематичен литературен обзор, качествено изследване с фокус групи и интервюта и количествено изследване с над 700 респондента от различни държави.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Дисертацията притежава значими научни и приложни приноси, включително:

- иновативен подход за анализ на социалното предприемачество през призмата на третата мисия на университетите;
- апробирана рамка за университетска подкрепа, пригодима към специфичните нужди на социалните предприемачи;
- разширяване на теоретичните основи за взаимодействието между университетите и предприемаческата екосистема;
- практическо предложение за внедряване на курсове, партньорства и университетски структури в подкрепа на социалните иновации.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Публикациите по темата на дисертацията са впечатляващи по обем и съдържание. Осем са вече публикувани, няколко в реферирани издания като „Economic Studies“ и „Economic Alternatives“, други в сборници от международни конференции. Налице е ясно съответствие между темата на дисертацията и съдържанието на публикациите, които отразяват приноса на изследването.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е прецизно структуриран и коректно отразява основното съдържание на дисертационния труд. Формулиран е ясно, с добро академично ниво, и е съобразен с изискванията към подобни документи.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Дисертацията е многостранна и концептуално богата, но поради амбициозния си обхват би могла да спечели от по-конкретен фокус върху българския контекст. Бъдещи изследвания биха могли да задълбочат сравнителния анализ между различните типове университети или да проследят динамиката на прилагане на разработената рамка във времето.

Независимо от високата степен на цялостност и подреденост, следва да се отбележи, че между втора и трета глава се наблюдава частично припокриване — особено по отношение на представянето на теоретичните основи на модела SKILL и описанието на приложимите университетски подходи. За повишаване на аналитичната яснота и логическата разграниченост между теоретичния и емпиричния дял, би било целесъобразно в бъдещи публикации (например при адаптация в монографичен формат) по-ясно да се отделят концептуалната рамка и моделната разработка (втора глава) от методологията на емпиричните изследвания (трета глава). Това би засилило ефекта както на теоретичния принос, така и на емпиричната стойност на изследването.

В допълнение, се препоръчва методологичният раздел да бъде позициониран по-рано в структурата на труда – непосредствено след увода и преди теоретичния анализ. Така ще се осигури по-ясно обособяване на изследователската рамка, използваните методи и тяхната обосновка спрямо поставените цели и задачи. Подобна подредба би улеснила проследимостта на аргументацията и интерпретацията на резултатите.

Имам следните въпроси към дисертанта:

1. Въз основа на Вашия опит и наблюдения, кои са ключовите фактори, от които зависи ефективното изпълнение на третата мисия на университетите в българския контекст? Какви механизми или политики бихте препоръчали за насърчаване на университетите да поемат по-активна роля в тази посока?
2. Бихте ли посочили добри примери за успешно изпълнение на третата мисия от страна на български висши училища? Какви според Вас са основните фактори, които обуславят успеха на тези институции, и как той може да бъде възпроизведен в по-широк мащаб?

8. Заключение

Дисертационният труд на Евелина Ван Менсел отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав, Правилника за неговото прилагане и съответния правилник на УНСС. Изследването притежава както научна новост, така и значим практически принос. Подкрепям с пълна убеденост присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на Евелина Ван Менсел по научна специалност „Икономика и управление (Индустрия)“ в ПН 3.8 Икономика.

гр. София, 2 юни 2025 г.

Подпис:

(проф. д. ик. н. Виржиния Желязкова)

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

OPINION

By: Prof. Virginia Zhelyazkova, DSc
from the Economic Research Institute at the Bulgarian Academy of Sciences and VUZF
– Sofia

Regarding:
a dissertation for the award of the educational and scientific degree "Doctor" in the
scientific field "Economics and Management (Industry)" at UNWE

Scientific field: Economics and Management (Industry)

Author of the dissertation:
Evelina Boykova Van Mensel

Title of the dissertation:
"Developing a Framework for University-led Support of Social Entrepreneurs"
Grounds for presenting the opinion: participation as a member of the scientific jury for
the defense of the dissertation pursuant to Order No. 1334 of 30.04.2025 of the Rector of
UNWE.

1. Information about the doctoral candidate

The doctoral candidate Evelina Van Mensel was enrolled in the full-time PhD program at the Department of Industrial Business of the Faculty of Business at UNWE for the period 2020–2025, pursuant to an order of the Vice-Rector for Research and Development of UNWE. The candidate has significant professional and academic experience in the fields of marketing and social entrepreneurship, with active teaching activities at the American University in Bulgaria and other institutions.

2. General characteristics of the dissertation

The dissertation by Evelina Van Mensel, titled "Developing a Framework for University-led Support of Social Entrepreneurs", is an independent, in-depth and original scientific study dedicated to a highly topical and, so far, underdeveloped theme in Bulgarian and European economic literature. The topic lies at the intersection of social

entrepreneurship, the third mission of universities, and innovation ecosystems, integrating concepts from entrepreneurship theory, sustainable development, higher education, and institutional economics.

The author substantiates the need for targeted and structured support from universities to social entrepreneurs, formulating a clear research thesis: that universities have a unique potential to combine educational, research, and connective functions, which can be systematized into a comprehensive framework for supporting social innovations. Based on an exhaustive literature review and thorough empirical analysis, the dissertation achieves its ambitious goal – to build a conceptual and applicable framework based on models of sustainability, inspiration, legitimacy, knowledge, and financing (SKILL model), validated through data from over 15 countries.

The dissertation is clearly structured into four main chapters, including: a theoretical analysis of the social economy and social entrepreneurship; development of the methodology and SKILL model; the implementation of three different empirical studies (qualitative, quantitative, and secondary); and the integration of results into a complete university support framework. In the conclusion, the author proposes a roadmap for implementing the model, as well as specific recommendations for universities and policymakers. The cited scientific literature covers 490 sources, with an impressively share of peer-reviewed publications in English.

The aim of the dissertation is clearly stated: to create, test, and propose a university support framework for social entrepreneurs, through the integration of internal resources and external engagement. The research tasks are coherently defined and logically aligned with the research objective and subject. The object of the research is social entrepreneurs, and the subject is the mechanisms for their support by universities. The author clearly distinguishes social entrepreneurs from other close categories (NGOs, academic entrepreneurs, CSR), achieving the necessary analytical precision.

The dissertation stands out with a well-selected and methodologically grounded combination of approaches: systematic and bibliometric review, in-depth interviews and focus groups with representatives of four Bulgarian universities, student surveys, as well as secondary analysis of surveys with social entrepreneurs in Latin America and Europe. This enables the author to combine local and international contexts, identify good practices, and extract robust findings with a high degree of generalizability. The dissertation employs contemporary theoretical tools – effectuation theory, dynamic capabilities, and experiential learning – to validate the proposed framework.

3. Evaluation of scientific and applied results

The dissertation demonstrates a high level of originality and methodological maturity. The main results include:

- development and validation of the SKILL model, comprising five interrelated components: sustainability, knowledge, inspiration, legitimacy, and financing;
- creation of a conceptual framework integrating educational, resource, and partnership aspects of university support;
- implementation of three complementary empirical studies – a systematic literature review, qualitative research with focus groups and interviews, and quantitative research involving over 700 respondents from different countries.

4. Evaluation of scientific and applied contributions

The dissertation presents significant scientific and applied contributions, including:

- an innovative approach to the analysis of social entrepreneurship through the lens of the university third mission;
- a validated framework for university support adapted to the specific needs of social entrepreneurs;
- contribution to the expansion of theoretical foundations for university–ecosystem interaction;
- a practical proposal for introducing courses, partnerships, and university structures in support of social innovation.

5. Evaluation of publications related to the dissertation

The publications related to the dissertation topic are impressive in both volume and substance. Eight have already been published, several in peer-reviewed journals such as "Economic Studies" and "Economic Alternatives", and others in international conference proceedings. There is a clear alignment between the dissertation topic and the content of the publications, which reflect the contribution of the research.

6. Evaluation of the abstract

The abstract is precisely structured and accurately reflects the main content of the dissertation. It is clearly formulated, academically sound, and compliant with the standards for such documents.

7. Critical notes, recommendations, and questions

The dissertation is multifaceted and conceptually rich, but due to its ambitious scope, it could benefit from a more concrete focus on the Bulgarian context. Future research could deepen the comparative analysis between different types of universities or explore the dynamics of applying the proposed framework over time.

Despite the high degree of coherence and structure, it should be noted that Chapters Two

and Three show partial overlap – especially regarding the presentation of the theoretical foundations of the SKILL model and the description of applicable university approaches. To enhance analytical clarity and distinguish between the theoretical and empirical parts, it would be advisable in future publications (e.g., in a monographic version) to more clearly separate the conceptual apparatus and model development (Chapter Two) from the empirical research methodology (Chapter Three). This would strengthen both the theoretical contribution and the empirical value of the study.

Additionally, it is recommended that the methodology section be positioned earlier in the structure of the work – immediately after the introduction and before the theoretical analysis. This would provide clearer delineation of the research framework, the methods used, and their justification in relation to the study's goals and objectives. Such structuring would facilitate the traceability of argumentation and the interpretation of results.

I have the following questions for the doctoral candidate:

1. Based on your experience and observations, what are the key factors influencing the effective implementation of the third mission of universities in the Bulgarian context? What mechanisms or policies would you recommend to encourage universities to take a more active role in this regard?
2. Could you provide good examples of successful implementation of the third mission by higher education institutions in Bulgaria? In your opinion, what are the main factors contributing to their success, and how could that success be replicated on a broader scale?

8. Conclusion

The dissertation of Evelina Van Mensel meets the requirements of the Law on the Development of Academic Staff, the corresponding Implementation Rules, and the regulations of UNWE. The study has both scientific novelty and significant practical contribution. I fully support the awarding of the educational and scientific degree "Doctor" to Evelina Van Mensel in the scientific field "Economics and Management (Industry)", in professional field 3.8 Economics.

Sofia, 2 June 2025

Signature:

(Prof. Virginia Zhelyazkova, DSc)